Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 16. maijā
(OR. en)

9226/23

Starpiestāžu lieta:
2022/0396(COD)

ENV 493
MI 407
AGRI 244
FOOD 34
ENT 103
IND 249
CONSOM 172
COMPET 451
CODEC 871

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Temats:	Regula par iepakojumu un iepakojuma atkritumiem: pārtikas nekaitīguma un pārtikas izšķērdēšanas aspekti – *prezidentvalsts sniegta informācija* – *viedokļu apmaiņa*

Pielikumā pievienots prezidentvalsts sagatavots informatīvs dokuments, kurā ietverti ministriem domātie jautājumi viedokļu apmaiņai par minēto tematu Padomes (Lauksaimniecība un zivsaimniecība) 2023. gada 30. maija sanāksmē.

PIELIKUMS

Regula par iepakojumu un iepakojuma atkritumiem: pārtikas nekaitīguma un pārtikas izšķērdēšanas aspekti

– Prezidentvalsts sagatavots informatīvs dokuments

Pārtika ir saskarē ar daudziem materiāliem un izstrādājumiem tās ražošanas, pārstrādes, uzglabāšanas, sagatavošanas un pasniegšanas laikā, pirms tā beigās tiek patērēta. Šādi materiāli un izstrādājumi cita starpā ir pārtikas iepakojums un tara, pārtikas pārstrādes ierīces, kā arī virtuves piederumi un galda piederumi.

Lai gan reciklēšanas rādītāji ES ir uzlabojušies, iepakojuma radīto atkritumu apjoms pieaug straujāk nekā reciklēšana. Pēdējā desmitgadē iepakojuma atkritumu daudzums ir palielinājies vairāk nekā par 20 %, un paredzams, ka līdz 2023. gadam tas palielināsies vēl par 19 %, ja netiks veikti nekādi pasākumi. Paredzams, ka plastmasas iepakojuma atkritumu apjoms līdz 2030. gadam palielināsies par 46 %. Augošais iepakojuma atkritumu daudzums rada nopietnākas sekas vides jomā, tostarp resursu plašāku un neefektīvu izmantošanu, negatīvu ietekmi uz klimatu, piegružošanu, tādu vielu pārmērīgu izmantošanu iepakojumā, kas rada bažas, un pieaugošas atkritumu apsaimniekošanas problēmas, tostarp zemas kvalitātes reciklēšanu un pārmērīgi liela daudzuma atkritumu nonākšanu atkritumu poligonos, sadedzināšanu un eksportu aprites cikla beigās. Tajā pašā laikā iepakojuma atkritumu daudzuma samazināšana un reciklēšanas palielināšana palīdz samazināt ES atkarību no izejvielu un fosilā kurināmā importa, stimulēt inovāciju un veicināt ekonomikas izaugsmi, kā arī samazināt nevajadzīgus mājsaimniecību izdevumus.

Tiek lēsts, ka iepakojuma ražošanas un iepakojuma atkritumu apsaimniekošanas kopējais apgrozījums ES ir 370 miljardi EUR. Tāpēc iepakojuma un iepakojuma atkritumu nozares pārveidei ir būtiska nozīme un potenciāls pārveidot Eiropas ekonomiku par tīru, ilgtspējīgu, aprites ekonomiku saskaņā ar Eiropas zaļo kursu. Saskaņā ar Komisijas aprites ekonomikas rīcības plānu Padome 2019. gada 4. oktobra secinājumos (12791/19) cita starpā noteica, ka līdz 2030. gadam visam ES tirgū laistajam plastmasas iepakojumam vajadzētu kļūt atkalizmantojamam vai reciklējamam un iepakojuma šķirošanas un reciklēšanas jaudai ES būtu četrkārt jāpalielinās, un aicināja Komisiju veikt turpmākus pasākumus.

Komisija 2022. gada 30. novembrī pieņēma priekšlikumu Regulai par iepakojumu un iepakojuma atkritumiem. Priekšlikuma mērķis ir novērst iepakojuma atkritumu rašanos, veicināt augstas kvalitātes reciklēšanu un izveidot otrreizējo izejvielu tirgu, vienlaikus atvieglojot patērētāju informēšanu un radot jaunas uzņēmējdarbības iespējas.

2022. gada 5. decembrī Vides jautājumu darba grupa, kam tas tika uzdots, sāka izskatīt priekšlikumu un tā ietekmes novērtējumu. Vides padome 2023. gada 16. martā rīkoja politikas debates par vispārējo mērķi attiecībā uz jaunu iepakojuma režīmu un atkritumu rašanās novēršanu.

Pārtikas un dzērienu iepakojumam ir būtiska nozīme produktu aizsargāšanā un saglabāšanā patērētājiem. Lai nodrošinātu augstu pārtikas nekaitīguma līmeni, visiem pārtikas kontaktmateriāliem ir jāatbilst Regulai (EK) Nr. 1935/2004 par materiāliem un izstrādājumiem, kas paredzēti saskarei ar pārtikas produktiem, kad tos laiž Eiropas tirgū. Īpaši svarīga ir Regula (ES) 2022/1616 par reciklētas plastmasas pārtikas kontaktmateriāliem (*FCM*), kas ļauj mehāniski reciklēt polietilēna tereftalātu (*PET*) un izstrādāt jaunas reciklēšanas tehnoloģijas citai plastmasai.

Ierosinātās Regulas par iepakojumu un iepakojuma atkritumiem mērķis ir nodrošināt augstu vides aizsardzības līmeni iekšējā tirgū, vienlaikus saglabājot augstu pārtikas nekaitīguma un higiēnas līmeni, neietekmējot pārtikas izšķērdēšanas samazināšanas politiku. Visu ar ierosināto Regulu par iepakojumu un iepakojuma atkritumiem veikto pasākumu sākumpunkts ir pārtikas nekaitīguma standartu ievērošana un saderība ar ES mērķi samazināt pārtikas izšķērdēšanu. Tā kā ierosinātā regula ietekmēs pārtikas un dzērienu nozari, ir nepieciešama pielāgošanās, lai šī nozare būtu ilgtspējīgāka, un šādam pielāgošanās procesam ir jāsaskan ar citiem ES tiesību aktiem.

Atgādinot, ka pārtikas nodrošinājums un nekaitīgums ir ES pārtikas sistēmas stūrakmeņi, stratēģijā "No lauka līdz galdam" kā viens no galvenajiem mērķiem ir minēta arī ilgtspēja. Stratēģijas "No lauka līdz galdam" mērķis ir atbalstīt ilgtspējīgas pārtikas ražošanas metodes, atvieglojot patērētājiem veselīgas pārtikas izvēli un veicinot dabas resursu labāku izmantošanu un mazāku piesārņojumu.

Vēl viens aspekts un stratēģijas "No lauka līdz galdam" rīcības plāna neatņemama daļa ir gaidāmā Atkritumu pamatdirektīvas 2008/98/EK pārskatīšana. Paredzams, ka Komisija savlaicīgi ierosinās papildu pasākumus pārtikas izšķērdēšanas novēršanai.

Prezidentvalsts uzskata, ka ierosinātā Regula par iepakojumu un iepakojuma atkritumiem ir ļoti svarīga. Tā kā šis jautājums ir transversāls un sarežģīts, ir ļoti svarīgi nodrošināt, lai priekšlikums būtu juridiski saskanīgs un efektīvi racionalizētu iepakojuma un atkritumu nozares, pārtikas rūpniecības ķēdi, patērētāju veselību un drošību, kā arī netraucētu iekšējā tirgus darbību.

Lai strukturētu diskusijas Lauksaimniecības un zivsaimniecības padomes 2023. gada 30. maija sanāksmē, prezidentvalsts ierosina galveno uzmanību pievērst pārtikas nekaitīguma un pārtikas izšķērdēšanas aspektiem. Prezidentvalsts arī sagaida, ka Komisija nāks klajā ar ievada kopsavilkumu par tām regulas projekta galvenajām jomām, kas attiecas uz pārtikas un dzērienu nozari.

Prezidentvalsts ierosina šādus divus jautājumus:

1. Ņemot vērā priekšlikuma mērķi, t. i., ievērojami samazināt iepakojuma atkritumu daudzumu, vai ir kādi aspekti, kas, jūsuprāt, būtu jāņem vērā, lai nodrošinātu pārtikas nekaitīguma un higiēnas standartus un vienotā tirgus darbību? Ciktāl ir runa par nepieciešamību būtiski samazināt pārtikas izšķērdēšanu, kādi faktori būtu jāuzsver?

2. Kā atkalizmantošanu, uzpildi un reciklēšanu – kā efektīvus pasākumus – var izmantot, lai samazinātu iepakojuma atkritumu daudzumu un palielinātu tā apritīgumu, vienlaikus nodrošinot pārtikas nekaitīguma un higiēnas standartus? Kāds ir piemērots veids, kā rīkoties saistībā ar mijiedarbību un sinerģiju starp iepriekš minēto priekšlikumu un citiem attiecīgajiem ES tiesību aktiem?